

“Quan Catalunya respiri, el CADCI també ho farà”

Lluís Urpinell
(Barcelona, 1921) va ser
president del Centre
Autonomista de
Dependents del Comerç
i de la Indústria
(CADCI) de 1994
fins el 2002.

Lluís Urpinell està convençut que, en tornar de l'exili, el president Tarradellas podria haver resolt la situació del CADCI donant-los les claus del local, però no li va interessar. Urpinell és pessimista respecte al futur de la institució; creu que a Madrid no hi haurà mai voluntat política de resoldre una injustícia històrica.

— Si bé el CADCI comença sent proper a la Lliga Regionalista, després pren una posició més combativa en la reivindicació de la llibertat nacional, i durant la República s'acosta a ERC. Un canvi massa substancial.

— Fins l'any 1922 vam donar suport a la Lliga, sense pertànyer a aquesta formació ni de bon tros, perquè el CADCI era apolític i laic, però ens hi enteníem en l'aspecte nacionalista. Evidentment, els socis no eren de dreta, però en aquell moment no hi havia cap altre partit català. Després, amb l'arribada de la República, Francesc Macià ens donà molt de suport, i nosaltres ens vam decantar per ERC.

— Però si el CADCI es definia com a "entitat obrera", com es podia entendre amb la Lliga?

— De fet, laboralment sempre vam topar-hi frontalment. Però, curiosa-

ment, vam trencar definitivament els contactes amb la Lliga per un conflicte de tipus nacionalista. L'any 1923 l'Ajuntament de Barcelona va proposar que els carrers de la ciutat fossin retolats en català. La iniciativa no va ser possible per l'oposició de la Lliga. Des d'aquell moment ja no teníem res en comú amb aquell partit.

—Quina importància ha tingut el Centre Autonomista en el desenvolupament del nacionalisme català?

—La història del Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria ha anat sempre unida a la història de Catalunya del segle XX. Sense aquesta institució, el segle XX català, pel que fa a catalanisme i obrerisme, quedaria coix. El CADCI va néixer quan Catalunya despertava una mica del daltabaix del segle XVIII, i va anar creixent ràpidament, fins que la dictadura de Primo de Rivera colpejà Catalunya i frenà aquella il·lusió. Però vam arribar a tenir més socis que el Barça!

—20.000 socis que van participar també en moltes vagues obreres.

—Vam tenir una força molt important dins el moviment obrer de l'època, sobretot perquè sempre vam lluitar per reduir la jornada laboral i després per aconseguir la festa dominical. Nosaltres vam donar una empena fonamental perquè el dependent deixés de ser un esclau de l'amo.

—El CADCI va ser també una eina emancipadora de l'educació i de la cultura a Catalunya amb les seves escoles mercantils. Com valora vostè aquesta tasca?

—D'aquestes escoles en van sortir persones molt formades, no sols des del punt de vista tècnic. El CADCI volia que els dependents ascendissin de categoria, i això només era possible amb la cultura. Les escoles mercantils, com la resta d'activitats del CADCI, formaven els alumnes sota un lema fonamental: s'havia de ser catalanista, és a dir, una persona útil a ella mateixa, a Catalunya i a la humanitat. En aquest aspecte, no es pot negar que el CADCI ha esdevingut una singular entitat que, amb vocació catalanista i independent, ha represen-

tat un important paper cohesionador en la història recent de Catalunya.

—Cohesió nacional?

—Sí, perquè abans l'obrer no era de la Lliga; per tant, no era nacionalista. Però sent soci del CADCI també era nacionalista. Això va fer que la societat catalana s'aglutinés bastant. La nostra institució va ser capaç de connectar amb el moviment nacional i cultural català, alhora que va cercar mitjans per millorar la situació del treballador mercantil com a grup social.

—La persecució del Centre Autonomista començarà amb la dictadura de Primo de Rivera, i l'entitat patirà un assetjament constant. Per què "molestava" tant al poder?

—No és res personal. Simplement, que tot allò que fa olor de català fa nosa, és un odi terrible, no? Aquesta mentalitat que tenen els espanyols hi era aleshores i encara hi és ara.

—El local del CADCI ha patit moltes sacsejades. Especialment destacada va ser la del 6 d'octubre del 1934. Quines conseqüències van tenir aquells fets per al futur de l'entitat?

—A banda dels tres morts i diversos detinguts, aquells fets van ser tremendament negatius per a la nostra institució. El CADCI no hi tenia res a veure, amb aquella resistència armada que es va muntar al nostre local. Els tres homes que es van presentar el dia abans amb un cotxe carregat d'armes es van apoderar del local sense el consentiment de la junta, que no hi era en aquell moment. Aquells senyors, que eren uns extremistes, van disparar contra l'exèrcit en nom de la revolució i van fer moltes bestieses. Però el CADCI estava net, ni tan sols podem confirmar si aquells tres individus n'eren socis. Amb les llistes de socis ho podríem saber, però aquests documents estan segrestats a Salamanca... L'exèrcit va destrossar a canonades el local, que va estar tancat fins les eleccions del 36. Va ser un altre retrocés important per al CADCI.

—Quina feina es va fer des de la resistència a l'exili?

—El president a l'exili, Pere Aznar, va tancar el CADCI l'any 1939, es va

"Avui el CADCI està de baixa perquè Catalunya també ho està.

Amb prou feines ens deixen viure.

És el 'pro-ble-ma' de sempre, la por enorme a Espanya.

Hi ha hagut polítics que

podrien haver trencat lligams amb aquesta

gent, amb la qual no

ens hi entendrem mai,

però quan hi ha hagut

ocasió no s'ha aprofitat.

La prova és que ara

només hi ha dos partits

per votar; la resta tenen

el cul llogat a Madrid,

no hi pots confiar"

JORDI FLAY

“Crec que el CADCI va ser massa important perquè ara, a Madrid, el deixessin tornar a ser-ho. Si no recuperem el nostre edifici el futur de la institució és molt negre.”

endur la clau a Xile i va mantenir la presidència tot sol, o sigui que no es va fer pràcticament res. En qualsevol cas, aquest treball no va servir de res, perquè a Catalunya tampoc no teníem força per actuar.

—Durant els anys de la transició, la institució tampoc no recupera la normalitat, ni el seu patrimoni. Què passava?

—Des de l'any 1979 vam insistir a Madrid perquè ens tornessin l'edifici que ens havien robat els franquistes. A la primera època socialista ens vam entrevistar amb el ministre de Treball i Afers Socials, Manuel Chaves, que, amb molts copets a l'espatlla, ens va

prometre que ho arreglaria. Però no va resoldre res. Finalment, el PSOE va cedir el local a la UGT.

—Ja, però des de Catalunya tampoc no es van moure gaires fils...

—Això va ser molt pitjor que la patxada del PSOE. Era evident que Madrid no ens ajudaria, però també en Tarradellas ens va fallar. Quan va tornar de l'exili ell tenia la clau de moltes coses. Mentre tothom tenia por, ell estava molt ben informat de tot. Si aquell home hagués volgut, ens dona la clau i entrem al CADCI, això per descomptat, perquè la Falange ja havia marxat del local. Ara, aquell home va venir dient “jo sóc el Molt Honorable President de Catalunya”, i semblava que s'havia oblidat de la seva gent. Pensàvem que érem encara amics d'abans, però no senyor, ell es va limitar a aconsellar-nos que anéssim per la via de la justícia a reclamar el nostre local. Estic convençut que Tarradellas ens hagués pogut resoldre el problema, però no li va interessar.

—Seguint el consell d'en Tarradellas han passat un grapat d'anys.

—I els que passaran i perdrem. Darrerament hem anat al Tribunal Constitucional, i després de moltíssims

anys al darrere de la justícia només tenim a les mans un grapat de sentències absurdes que diuen que allò que porta trenta anys sense reclamar-se, ha prescrit. Però com volien que ho reclaméssim? El darrer intent ha estat presentar al Congrés dels Diputats un projecte de llei per reclamar l'edifici que té requisat el Govern espanyol. Tots els partits polítics hi han votat a favor, excepte el PP, que ha donat una excusa absurda com és habitual. Ja no sabem què fer.

—Vaja, que el futur del CADCI és incert.

—Crec que el CADCI va ser massa important perquè ara el deixessin tornar a ser-ho. Catalunya té la desgràcia que, quan alguna cosa ha estat important, ha vingut algú altre de Madrid a fer-ho malbé. I si no n'han vingut, sempre hem tingut a Catalunya algun cavall de Troia disposat a fer-ho. Si no recuperem el nostre edifici el futur de la institució és molt negre; sense un local no podem fer res. Ara tenim un petit despatx que ens cedeixen dins del nostre edifici, però estem com uns rellogats a casa nostra, no hi estem còmodes. En canvi, la UGT hi està perfectament instal·lada.

—Creu que no hi ha voluntat política per revifar el CADCI?

—Gens! I sense ella estem perduts. Aquesta voluntat ha de venir dels polítics, però els polítics catalans no ho resoldran, això, perquè el local està requisat per Madrid. Avui el CADCI està de baixa perquè Catalunya també ho està. L'esperança que em queda és que si algun dia Catalunya torna a respirar, el CADCI també tornarà a fer-ho.

Però a Catalunya amb prou feines ens deixen viure. És el *pro-ble-ma* de sempre, la por enorme a Espanya. Hi ha hagut polítics que podrien haver trencat lligams amb aquesta gent, amb la qual no ens hi entendrem mai, però quan n'hi ha hagut ocasió no s'ha aprofitat. La prova és que ara només hi ha dos partits per votar; la resta tenen el cul llogat a Madrid, no hi pots confiar.

Gemma Aguilera